

IOANNIS FRANCISCI PICI MIRANDVLAE DO
mini & Concordiæ comitis, Heroicū carmen de my
sterijs Dominicæ Crucis nuper in Germani
am delapsis, ad Maximilianū Augu
stū Romanorū Regem.

TITVLVS STAVROSTICHOS.

Ermanæ nuper delapsa insignia terræ
Principis ætherij, canerem ter maxime Cæsar,
g Si me præcellens rerum mirandaq; moles
Exiguo sineret residem de pectore vocem
Promere, sed vincet pietas, audacia vincet.
Abscedat Bromius, spumoso Cypria ponto
Dispereat, procul hinc absit Thymbræus Apollo
Fabula Pieridum, procul hinc procul este prophani,
Namq; salutiferi canimus miracula regis
Væsano figmenta deum qui dispulit orbe,
Christe faue ceptis, tuq; o sanctissima virgo
Empyreï regina poli, genitrixq; tonantis,
Dirige fluctuagam ventosa per æquora cymbam.
Postq; flammifero præpes descendit ab axe
Summa dei soboles, summi sapientia patris,
Vt male contractas a primo semine labes
Purpurea elueret sacrati sanguinis vnda,
Mortales clauso profugos vt ferret olympo,
Sacra prophanato diffudit lumina mundo,
Tartareas pellens hominum de corde tenebras,
Inq; vices varias diuersa in tempora signis
Quæ captum superant humanæ mentis, adegit
Suaue serenata in præcordia vulnus amoris,
Illapsus primum præcellæ virginis aluo
Quæ mox concepit nullo de semine prolem
Viliq; enixa est nono ad præsepia mense,
Iam vix octauam lucem conspexerat infans
Iam vix assumptæ prima incunabula carnis
Attigerat, cultros pellis cum cæsa cruentos
Sensit, & hostiles aufugit principis iras
Herodis, supero matrem puerumq; tueri
Afflatu iussus Ioseph, Nilotica tecta
Perrexit, monitusq; iterum ad Iudæa reuerti
Herode extincto, Galilæis adstitit aruis.
Subditus interea peragit mandata parentum,
Præcellitq; senes puer, & Salomonïa templa
Ingressus monuit, legisq; abstrusa reclusit,
Mox docuit Solymos præclaræ munia vitæ
Præconis tonitru, qui flumine mergier artus
Suasit, & indignum Christi qui lora relaxet

Se vocat, & nitidę soluat sandalia plantę
Hinc vastę latebras Christus perrexit eremi
Multos passurus violenti dęmonis astus.
Namq; quater denos iam roscida Luna rotatus
Egerat, & totidem magnum Sol aureus orbem
Ambierat terrę, nec dum ieiunia Christus
Soluerat esuriens, cum se tentator operta
Ingressit fraude, & lapides mitescere duos
Pręciperet blande stimulat, cui talia fatur.
Nonne sacri referunt libri: traducere vitam
Non datur in dapibus, sed enim foelicus illud
Quod fluxit sacro, semel omnipotentis ab ore
Perpetuam pręstat ventura in secula vitam.
Protinus hinc cęlsę vehit ad fastigia pinnaę
Spiritus, atq; illi rursus, si dia propago es
Te tuto poteris summo de culmine templi
Mittere: nanq; extant de te mandata ministris,
Ne forte ad lapidem offendas, cui talia reddit.
Legiferi scitum Mosis, dominumq; deumq;
Ne tentes, paucis pauefactus vocibus hisce
Obriguit, veluti cum sæuo mœnia bello
Impiger obsedit multo conamine miles
Actutum & chalybis percussus tempora glande
Machina terrifico quam fulminat ænea bombo
Sternitur, atq; illi torpescunt frigore membra,
Crudeles iterum versutus colligit iras
Ac tristi obuersat fallendi pectore curas,
Nubiferi ductum præcæso in culmine montis
Collocat, & molli quondam regnata Dario
Monstrat sceptras, Pharon, Libyes porrecta sub axem
Regna, Tagum fuluam populis qui voluit harenam
Et quicquid latis rerum tractabat habenis
Roma potens, spondetq; illi si poplite flexo
Procumbat, contraq; refert diuina propago!
Perfide discedas, soli seruire tonanti
Est opus, in tenues momento euanuit auras:
Post nucleum legis dirimens a cortice vulgo
Prębuit, æternę referans compendia vitę
Dogmataq; expungens scribarum mentis auarę
Semina, pontificum luxus, fastosaq; secli
Gaudia perstringens, phariseę noxia turbę
Carpit fulcra, dolos reteggit, pręnuntia mortis
Spargit verba suę, non indignatus ab vmbri
Infernis animas excire ad munia vitę
Reddere cognatis nutu, quę functa sepulchris
Corpora, quę tristem dudum exhalare Mephitin;
Disiectę placuit rursus connectere formę
Inuidia extemplo conflatur maxima, nanq;

Virtuti vitium bellat, diuina prophanis
Confligunt, pugnat tumido clementia vastu
Supplicium petitur, iusto de sanguine, poenæ
Poscuntur, sæuæ condunt spectacula plebi
Pontifices, tollit præses Romanus in altum
Membra salutiferi transfixo stipite regis,
Funditur innocuus toto de corpore sanguis
Vbertim celebris mixto fluit vnda cruore
Qua scelus antiquum, primæq; ab origine mundi
Eluitur, patriæ primæua piacula noxæ.
Scilicet humani generis percussus amore
Crudeles clauos, risus, atq; aspera flagra,
Sputa, alapas, barbæ vulsus, diramq; coronam
Sentibus horrentem subijt, mortemq; fugare
Morte crucis voluit, quæ te clementia Christe
Ingratos nimium mortales, ferrea corda
Vt morte eriperes, mortem perferre coegit:
Ne rogo, ne summi collati muneris vnq;
Inferni obrepant vesana obliuia somni
Dicite foelices animæ, quæ lucida templa
Incolitis, quoties renouarit mystica lethi
Signa sui, postq; sedes ferrugine nigras
Inuisit, pulsifq; æterna luce tenebris
Atq; cathenato resolutis patribus hoste
Sublimis superas Christus remeauit ad arces.
Principio auratis confixit corda sagittis
Corda virum sacri cætus, quæ viuida virtus
Ardentis linguæ in speciem penetrarat, & alium
Spirabant calefacta nimis præcordia Christum,
Quem puro quondam sumebat turba fidelis
Pectore sacratæ celebrans conuiuia cænæ
Scilicet immites hinc debellare tyrannos
Exarmata valent flammanti pectora lingua,
Hinc veteres fugitare dei trepidare sepatus,
Mirari attoniti sophiæ de plebe magistri.
Mirari & vulgus coepit, cum cresceret ardor
Insolitus, numerumq; magis, quo sæuior ira,
Redderet innumerum tormentis percita cædes.
Recludunt Stephano cælum stridentia saxa,
Vrentem moriens temnit Laurentius ignem,
Innumere rigidam constanti pectore mortem
Imbelles obeunt (res non audita) puellæ.
Pollutas pueri læti obtruncantur ad aras,
Inter mille nece fidei rutilantior ignis
Fulsit, Callaicis veluti in fornacibus aurum
Tum præses Syrijs feruens Egnatius agris
Christigenas pascebat oues, Romanus abegit
Miles, crudeli ducturus funera circo.

Sacra viri nimium formidant membra leones
Tangere, ab innocuo cohibentes ora cruore,
Quem rigidi immitis Traiani exhauserat ensis
Protinus euulso (nam dirus pectore licitor
Traxerat) inscriptum cordi spectatur Iesu
Nomen honoratum, quod tristia tartata longe
Formidant. superæ conspecta insignia dextræ
Tempore iam ex illo, multum cum viuidus ardor
Ferueret, inuidit dæmon transcendere cœlos
Stelligeros hominem, quibus ille expulsus Auerni
Horrendas subijt multa caligine sedes.
Hinc satagit tristi vt marcescant pectora luxu
Crassetur vilis timidusq; nomismatis ardor,
Despectent humiles vano vt turgentia fastu
Stemmata, sed vicit Christus, superoq; calore
Dispulit elatas erebi de nocte tenebras
Hoste triumphato, ruit ille in tartara præcepti
Sed magis infernus coluber cum sybilla pressit
Fallendi insidias viroso in corde volutat.
Cum velut a rabida quam dira impellit edendi
Ingluuias, pastor commissa armenta Leæna
Custodit, magis illa furit, licet improba fraudes
Dissimulet, renouatq; latens in pectore bellum,
Secius haud coluber simulata pace venenum
Offundit, sed quis summi omnipotentis alumnos
Fraudibus eripiat; placuit concire fideles
Sæpius, atq; magis, quo frixit inertia mundi,
Propterea Assysius nimio calefactus amore
Rettulit effossis flammantia stigmata membris
Franciscus, pauper terris, ditissimus aula
Principis ætherij, per rari signifer æqui
Alter ab empyreis defluxit sedibus almæ
Virtutis custos, fidei seruator Hiberus
Vtrinq; innumere, varia sub veste catertæ
Conscendere polos, fremuit perterritus Orcus
Nec non & Siculus flammam emisit, & ille
Conspicuis signis Picenæ gloria gentis,
Olim foeminei sexus, & Tuscus & Vmber
Monstrauere fidem, & gestata insignia, nec non
Sulphurea Nar albus aqua, priscunq; reate
Quid referam? sanctos monitus præconia crebra
Sacrorum vatum non exaudita prophanis
Sed quæ inuisa malis, nuper demiserit audi.
Dum Sol obliquum bisseis partibus orbem
Supra quindecies centum numerasset ab ortu
Virginei partus, primæ trieteridis annum,
Postremum voluens, labuntur mystica cœlo
Res comperta mihi, vos aspirate, canenti.

Est regio Europæ gelido subiecta trioni
Bellaces habitant populi, quos Romula pubes
Vix domuit, toto quæuis dominarier orbe
Cœperit, & Latium iam formidaret Araxes
Armenius Tybrim, Pharium & pepulisset Anubim
Itala proiectos aluit, quæ belua fratres
Illinc missa vadis ingentia robora voluit
Atque sub aeris perlabitur alpebus Aenus
Aenus cæsareis ardentia ligna caminis
Ducturus, vasto populus dum Sbocius antro
Effossum varios argentum promit in usus
Hac Rhenus liquidus deuoluit fluminis vndam
Gallica Germanis, qui separat arua Colonis
Romani toties qui expertus militis arma
Ingentes paruo Thybri supponere lymphas
Pertulit, & Latiam vectare per æquora puppim,
Oceani bifido percellens vortice fluctus
Hinc & Danubius non magnas deuehit vndas
Montibus Arbonæ vix fusus, plurima nondum
Flumina surripuit nondumque Binomius, ingens
Alluit Elysios, Ariosque & Pæonis oram
Et Lygios, tandem raptò tumefactus aquarum,
Euxinum ingreditur bis terno gurgite pontum
Extremumque caput limosa perdit in vluu.
Hic demissa recens populi mysteria, mirum
Attoniti inspeçant, homines, ac inanima passim
Inscribunt puro delapsa insignia cælo
Sanguinolenta Crucis, clari memoranda triumph
Effigies late spectat, spongia, flagra
Visuntur, tunica inconfutilis intima, clauis
Cernuntur multo madefacti sanguine, telum
Quod sacram sæuo discreuerat impete costam
Pingitur, excubitor christa spectabilis ales
Tergeminiq; micant tali, quos incluta Christi
Iecerat innocui sortitus tegmina miles,
Non ignota cano, Cæsar monstrauit, & ipsi
Vidimus, innumeros prompsit Germania testes,
Qua Rhenus tenui Rhetis ex Alpibus orsu
Funditur, & maior suppositis influit aruis
Compertum, viditque lacus qui molle pererrans
Muros piscosæ subiectos perluit vrbis
Quos Constantini proles oriente subacto
Occiduas repetens stellanti murice terras
Condidit, & proprio signauit nomine, cuius
Principis (vt perhibent) demissus sanguine Picus,
Picus harenosæ genitus prope flumina Siclæ
Audiit & tumidi iam ditior accola Rheni,
Quicque lacu missus leni submurmurat vnda;

Mox alium præfertq; lacum, quo deniq; fufus
Inde humilis, tumidufq; voraxq; euoluitur, inde
Plenus & exiguus, rectus, finuofus in orbem
Labitur. hinc fumptis Bafileam diuidit urbem
Fontibus, ac vaflo defertur gurgite, & alti
Vorticibus magnis contingit tecta Brifachi
Aduerfam cæfaquæ neftunt abiete ripam,
Noricus inſpexit, torti audiuere Sycambri,
Audiſt & Mario domitus per vulnera Cymber,
Senferunt amnes, ſenferunt æquora longe
Aequora torpenti glacie concreta ſub axe
Arctoo, propius conſpexit Danubiſ fons.
Spectarunt fortes ipſis ſub mœnibus Vlmæ
Affueti contis fortes bellare Sueui,
Et Phorcin Latia donatus lumine lingua,
Cui ſacrum triplici celebratum dogmate nomen,
Inſpectant populi quorum confinia Cæſar
Vaſtauit late victor, cum fuſa Bohemus
Agmina colligeret, nuper dum prælia miſcet
Conſtractis vires latura rebellibus, illinc
Vangiones cernunt, latebroſa ſilentia ſilua
Hercinæ norunt, nouit perterritus Oſus
Oſus Aranifco dubium deductus, an illo
Hic genus antiquum referat, ſub iudice lis eſt
Vindelicus, Rhetus miratur, & aſpera cæde
Romani, tremuit quondam prouincia Vari
Nec tam præcipiti formidine territus hauſit
Armorum ſonitum quondam Germanus arator
Nec ſic expauit ſubitis cum motibus Alpes
Intremuere, minus bellacis tempore Othonis.
Pertimuit claro primum cum myſtica cœlo
Defluxere, iuuat lachrymas effundere, multæ
Implorant veniam ſcælerum cum patribus vrbes
Aeni concutitur pons, illius accola nudis
Incedit pedibus celebrans amburbia, tantum
Relligio potuit, minio color, & color atro
Nonnunq; ſimilis, ſacris mantilibus ipſi
Sanguineis rutilans maculis inſigne triumph
Vidimus, Actæo confuſum pene liquore
Puniceo interdum fulgor certauerat Oſtro
Interdum fuſci nigrantem nube coloris
Permixtamq; crucem rubro ſpectauimus olim
Nec morum diſcrimen erat, ſacer atq; prophanus
Iam conſperſa ſibi geſtabant myſtica, patres
Conſcripti & pueri, conſcriptus ſexuſ vterq;
Et templa & veſtes, a ſumma Cæſaris aula
Ad tenues vicos, ad dura mapalia ruris
Cernere erat liquido deductum ex æthere ſignum

Purpurea exceptum tunica, quod ferre senator
Formidat læus & matrona perhorruit armo
Quod stupuit trito positum centone colonus,
Pauperis ad lychnum nati dum canabe pero
Consuitur, teneras lacerent ne tristia plantas
Constipata gelu, consertaq; vepribus arua
Miraturq; sagi tenuato stamine miles
Insculptum mortis vitali a sede trophæum
Miraturq; simulq; pauet, qui vasa sacerdos
Obnubit, celeri supra tectoria lapsu
Aduentare cruces, & linthea pingere, pallet
Spectator, densusq; redit formidine sanguis
Ad fontem e riuis, titubantq; in pectore fibræ
Nec non veloces ageret cum turbida lympha
Præcipitata molas summo de vertice montis
Atq; excepta rotis tereret frumenta minister
Qui lassata vago stridore, & pondere sacci
Pollineq; inspersus, placido dari membra sopori
Decernit, rubro sub tectis spargitur imbre,
Olli per pectus, per crus, per colla, per aluum
Sydereæ extemplo pingunt insignia guttæ
Q; varij strepitus, q; dissona dogmata, quanti
Pro sensu capitum vario mussare susurri:
Crediderim dominum celsæ qui præsidet arci
Olim longa sui potantem obliuia mundum
Vidisse, & signis voluisse salubribus almæ
Sæpius (vtq; alias) excire ad limina lucis
Quandoquidem fontes inferno sustulit antro
Tartareus princeps furias, scelerumq; cateruas
Immisit stygij referantes abdita fontis
Cuius mortifero dudum tenebrosus hiatu
Aera tabificum fumus prætexuit, inde
Angusta occulitur cœlestis sæmita vitæ
Inde crucis miseros vesana obliuia tentant,
Hinc regina mali forte indignata sinistris
In cades & bella ruit sitibunda cruoris,
Præcurritq; rotas scisso discordia crine
Successus belli si forte arriserit, illinc
Ambitio erumpit rebus tumefacta secundis
Tumq; infrenis amor lucri, tum lurida gliscit
Ingluuias, studioq; omnes excerpta per artus
Spurca Venus, lassis nimium que viribus hausta,
Et parit ignauos animos, & torquet atroci
Inuidia, & partos disperdit prodiga census.
Sic septemPLICIBUS crassatur perdita vinclis
Belua multorum capitum, quibus impete sæuo
Deiectam legimus quondam Babylona superbam,
Quam, nec crudeli populasset milite Cyrus

41

Nec centum crebro nutassent ariete portæ,
Nec genesis falso lusisset dogmate mendax
Stellarum varijs intentus cursibus augur
Niprius hostiles hausisset perfida mores
Quos noster, pudet heu, iam dudum accersijt orbis,
Quosq; recens Babylon haustos cumulatius ambit
Sed nec tam tumidam victrix te gracia quondam
Reddiderant cæsi Marathonis in æquore Persæ,
Non delusa Rhodo, tergo non fulta Platonis
Non Demostheneæ raptata volumina linguæ,
Neve Stagyreo motu peruecta tonantis
Ad solium, tanto pereuntis ludicra famæ
Aut studio aut plausu quondam deposcis inani
Nunc imbelles laudum mentita trophæa
Ostentant fastû, q; plebs ignara tumescit.
Mollitiem subde & luxus quos prisca Tarenti
Fama reformidat, quos nescit Apicius, odit
Atq; Philoxenium guttur, quos rejicit ille
Qui sceptro indignus tractauit serica pensa,
Et Sibaris parçę spernens obsonia mensæ,
Sed quid Achemenijs quæsitam regibus olim
Immanem Venerem (pudet heu memorare) pphani
Nomine damnantur, qui non admiserit, omnes
Quotquot collegit vitiorum Roma cloacas,
Assyrium Tiberi cum iam admisisset Orontem
Mox proprijs opibus, proprijs ruitura sub armis,
Iam dudum excipiunt, insultant Maurus & Afer
Aegyptus, Libye subfannat, Thracia ridet
Nec fidei monitis auscultant, vincimur aiant,
Colluies scelerum, vitiorum foetida nubes
Hinc illic pridem migravit, perfida turba
In Christum laxant impune repagula, nobis
Non impune datum, si Christum lingua laceffat,
Virginis & nomen, nobis non spernitur almæ,
Sed nec sacra dei nobis, nec templa, nec aræ
Venduntur, dominis quo tandem cernimus vsq;
Insultare canes: purgemus noxia, rectum
Firmemus, nostris opus est indicere bellum
Moribus imprimis, mox bella inferre prophanis,
Scilicet incassum patiemur mystica cœlo
Delabi, aut veteres tantum effudisse cruoris
Sacratæ fidei, proceres: aut deniq; Christi
Nil nobis prodesse necem patiemur amaram:
Subiectos populos compescas inclyte Cæsar
A vitijs neq; enim tantas regnator olympi
Virtutes & opes tibi contulit, ut tibi tantum
Prodesent, cælsæ rarissima munera dextræ,
Dona recognoscas fortis cælestia Cæsar

Sopitam turbis sacro pollice barbam
Vellere ne pigeat, tua sunt hæc munia Cæsar
Stringere constantis fidei pro legibus enses,
Insculptaq; cruce infidos Maomethis alumnos
Pellere, quæ tibi sunt iam tradita desine Cæsar
Alter ut infumat, te contemnite, ministri
Christo non desunt, reges, nec tempora desunt
Ut mores abigat Sathana impellente nefastos,
Et crucis imperium longe lateq; propaget.
Tu dudum lectus, nunc inuitatus, ad altos
Dirige (ne pigeat) foelicia carbasa portus
Non deerunt equites, non instrumenta, fideles
Ad sunt Italiae populi lectissima pubes
Viribus indomitis, instructas ecce phalanges
Tormenta, & celebres præstat Germania currus
Et nervos belli, fauor ingens coelitus, idem
Quo fretus iam pene puer certamine Gallos
Contundis latro, nec dum diademate frontem
Contectus, multosq; domas, gens effera nuper
Rettulit arctos inflicto vulnus in axes
Iam metuuntq; Getæ, metuit quoq; Mauros ut olim
Fugerat eos indignabundus in ortus
Emoniis equitum cuneus discinctus ab oris,
Dum Charolus bello iam Parthenopæa subiret
Mœnia magnanimis qui mox succumberet oris,
Cuius nec gessis Byzantia turba Sarissas
Duxisset contra, refluus quoq; Bosphorus vdas
Veliuolam classem Thracum excepisset in vlnas.
Ter seruum Memphis iure indignata tyrannum
Cessisset Pharium velamina torta tiamam,
Nunc Aquila expetitur rutilum quæ insigne triumphæ
Per Tanaim, Nilum, calide per rura Syenes
Perq; Arabum campos, ambustaq; solibus arua
Vectet ad auroræ populos, ad ditia regna.
Sed vereor Cæsar, veteri ne quassa timore
Occiduum turbet subitis incurfibus orbem
Hostica gens fidei, veluti cum percita voce
Euigilant nudo, meditantur prælia dente
Turba canum, surdis si forte irritibus hostem
Nil arcent, nec baubatus effundere vanos
Contulit, insultum expediunt, quo territus hostis
Horreat, inq; illum possit formido referri
Rumpe moras, præstan videat Gangeticus armis
Cæsaris excindi, Persas, non spernere Hydaspem
Aut Hypanim, pontes, patrios nec visere saltus
Donec odoratos alacer conscenderit Indos.

FINIS.

blin

orlis.

as

ras.

m

riumph

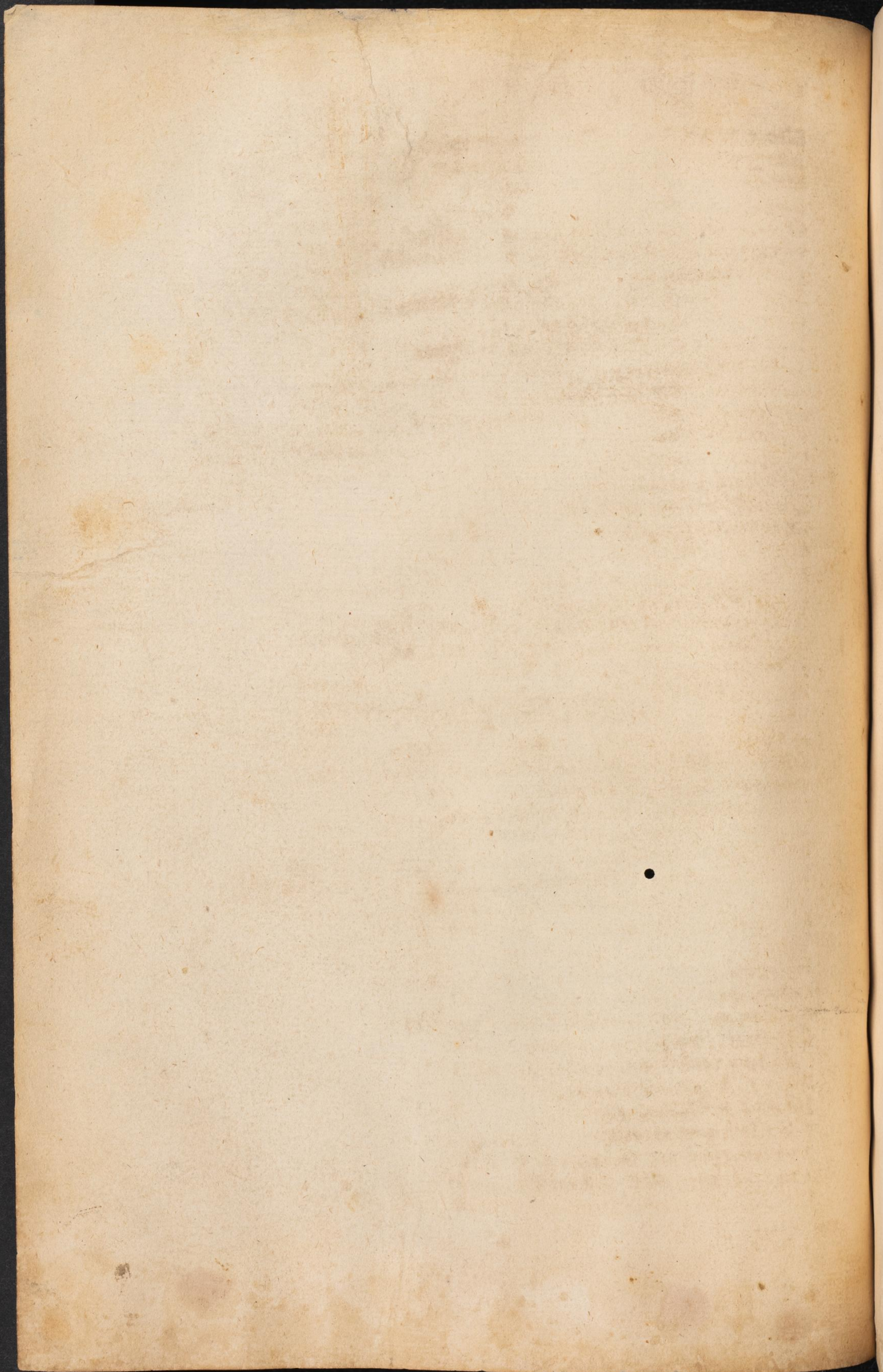
ra

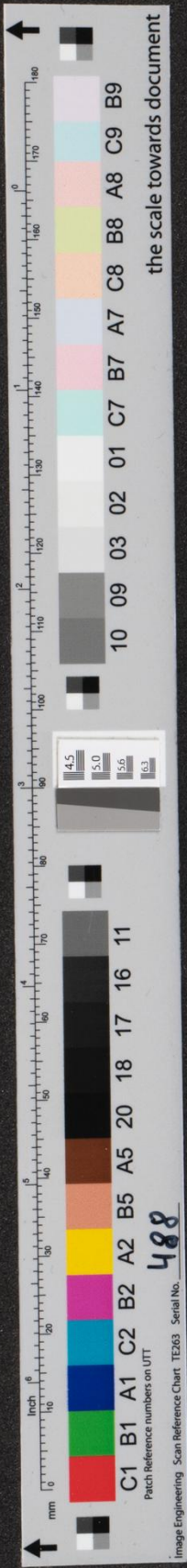
stis

mis

em

s

the scale towards document

tiete portæ,
 nate mendax
 us augur
 ida mores
 dum accersit orbis,
 s cumulatus ambit
 e gracia quondam
 in æquore Persæ,
 fulta Platonis
 lumina linguæ,
 tonantis
 icra famæ
 n deposcis inani
 ntita trophæa
 tumescit.
 prisca Tarenti
 Apicius, odit
 s reijcit ille
 serica pensa,
 nia mensæ,
 n regibus olim
 u memorare) pphani
 admiserit, omnes
 oma cloacas,
 ifisset Orontem
 uitura sub armis,
 t Maurus & Afer
 hracia ridet
 ncimur aintit,
 etida nubes
 fida turba
 agula, nobis
 m lingua laceffat,
 pernitur almæ,
 pla, nec aræ
 em cernimus vsq;
 a, rectum
 cere bellum
 nferre prophanis,
 tica cœlo
 disse cruoris
 iq; Christi
 mur amaram?
 in dylte Cæsar
 or olympi
 tibi tantum
 era dextræ,
 a Cæsar